

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 7Pc/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120204025
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4120204025.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., v právnej veci navrhovateľky: O. M., narodená XX.XX.XXXX, bytom D. dvor 7, O., zastúpená : JUDr. Gabriela Strýčeková, advokát so sídlom Coborihó 2, Nitra, IČO : 36 112 950, otca: R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na B. XX, O., toho času bytom P. XX, O. a maloletého dieťaťa: W. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, v konaní zastúpená opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, v konaní o určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Zročné výživné otca na maloleté dieťa za obdobie od 26.03.2020 do 31.10.2021 činí sumu 1547,40 eura, ktorá suma sa povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 40 eur, spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Navrhovateľke sa priznáva náhrada trov konania voči otcovi.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka ako matka maloletého dieťaťa návrhom doručeným súdu dňa 26.03.2020 požadovala, aby súd určil, že (domnelý) otec je otcom jej maloletého dieťaťa, pretože s ním mala pohlavný styk v čase rozhodnom pre splodenie maloletého dieťaťa, pričom domnelý otec dieťaťa sa vyjadril, aby otcovstvo určil súd. Dieťa navrhla zveriť do jej osobnej starostlivosti, otcovi určiť od narodenia maloletej, t. j. XX.XX.XXXX výživné vo výške 100 eur mesačne. Navrhla, aby právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok patrilo obom rodičom. Súčasne požadovala priznať náhradu trov konania. Vo svojom návrhu poznamenala, že je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok v čiastke 290 eur mesačne a prídavok na dieťa v čiastke 24,95 eura. Uviedla, že na maloletú má okrem bežných výdavkov aj zvýšené náklady spojené so zvýšenou zdravotnou starostlivosťou o dieťa, ktoré je sledované od narodenia v neurologickej ambulancii U. Z. O. z dôvodu febrilných kŕčov. Pripojila rodný list, výpis z listu vlastníctva č. XXXX, lekárske správy ohľadne maloletej.

2. Súd rozhodol vo veci rozhodol rozsudkom, č. k. 7Pc/9/2020 - 134 zo dňa 21.04.2021 tak, že konanie o určenie otcovstva zastavil (výrok I.), maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky (výrok II.), právo zastupovať maloleté dieťa ponechal obom rodičom (výrok III.), uložil otcovi prispievať na výživu maloletého dieťaťa od 22.09.2017 výživným vo výške 90 eur mesačne, ktoré je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok IV.). Zročné výživné otca na maloleté dieťa za obdobie od XX.XX.XXXX do 30.04.2021 činilo sumu 3897 eur, ktorá suma sa povolila otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 30 eur, spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok V.), neupravil styk otca s maloletým dieťaťom (výrok VI.) a navrhovateľke priznal náhradu trov konania voči otcovi (výrok VII.).

3. Proti tomuto rozsudku v časti výroku IV. o určení vyživovacej povinnosti a výroku V. o určení zameškaného výživného podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo alternatívne, aby uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa vo výške 90 eur mesačne, ktoré je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom podania návrhu zo strany matky.

4. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Nitre, rozsudkom, č. k. 5CoP/23/2021-154 zo dňa 28.07.2021 tak, že odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom IV. výroku zmenil tak, že otec je povinný platiť na výživu maloletej W. M., nar. XX. XX. XXXX výživné v sume 90 eur mesačne počnúc od 26. 03. 2020, a to vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej a súčasne zrušil výrok V. o zročnom výživnom ako aj výrok VII. o náhrade trov konania a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal navrhovateľku, otca a kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa. Predmetom konania po rozhodnutí odvolacieho súdu zostalo len určenie výšky zročného výživného a rozhodnutie o náhrade trov konania.

6. Súd na pojednávaní vyčíslil výšku zročného výživného od podania návrhu to jest od 26.03.2020 do 31.10.2021 na sumu 1547,40 eura, zohľadňujúc pri tom platbu otca vo výške 180 eur. Účastníci konania nemali námietky proti súdom vyčíslenej výške zročného výživného, následne vyjadrili súhlas s tým, aby otec zaplatil zročné výživné v mesačných splátkach vo výške 40 eur, spolu s bežným výživným počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Podľa § 110 CMP, s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého.

8. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. S konaním o určenie otcovstva je obligatórne spojené konanie o výchove a výžive dieťaťa podľa § 110 CMP. V konaní nebolo sporné, že rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú a ani sa na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu nedohodli a preto o nej súd podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rozhodol.

11. Keďže odvolací súd rozhodol, že otec je povinný platiť výživné na maloleté dieťa od podania návrhu, t. j. počnúc od 26.03.2020, súd sa už otázkou určenia od kedy má otec platiť výživné, ako aj v akej výške nemohol zaoberať. Povinnosťou súdu bolo už len určiť výšku zročného výživného, na ktorej sa účastníci konania dohodli, preto súd rozhodol, že zročné výživné otca na maloleté dieťa za obdobie od 26.03.2020 do 31.10.2021 činí sumu 1547,40 eura, ktorá suma sa povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 40 eur, spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku. Zročné výživné pozostáva z alikvotného výživného za 6 dní v 03/2020

(od podania návrhu) vo výške 17,40 eura a výživné od 04/2020 do 10/2021 (vrátane) á 90 eur (celkom 19 mesiacov) spolu 1710 eur, čo celkovo činilo dlh na výživnom spolu 1727,40 eur, po zohľadnení už zaplateného výživného výške 180 eur zročné výživné činí sumu 1547,40 eura. Súd vzhľadom na aktuálne nepriaznivé zárobné pomery otca, ako aj súhlasné stanovisko matky umožnil § 232 ods. 4 CSP otcovi tento nedoplatok zaplatiť v splátkach 40 eur mesačne, ktoré budú splatné spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

12. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

14. Náhrada trov konania v mimosporových konaniach je upravená komplexne a samostatne v CMP, pričom je zásadne odlišná od úpravy trov sporového konania vyplývajúcej z CSP, ktorého subsidiárne použitie je v tomto smere vylúčené. Všeobecné ustanovenie § 52 CMP vyjadruje zásadu, že v konaniach upravených Civilným mimosporovým poriadkom nemá zásadne žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda znáša svoje trovy konania sám. Zákon však z uvedenej zásady pripúšťa výnimky ustanovené v § 53 až 56 CMP. V konaniach vo veciach určenia rodičovstva a vo veciach notárskych úschov je prelomené generálne pravidlo, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Z hľadiska vymedzenia týchto konaní je možné identifikovať zásadu úspechu a aj z hľadiska začatia konania, ktoré sa môže začať v zásade len na návrh, možno do istej miery akceptovať náhradu trov konania ako formu procesnej sankcie. Potrebné je zdôrazniť, že pre priznanie nároku na náhradu trov konania samo osebe nepostačuje, že trovy konania vznikli v konaní vo veciach určenia rodičovstva alebo v konaní vo veciach notárskych úschov. K uvedenému zákonnému predpokladu musí pristúpiť ďalšia požiadavka, a to, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Skutočnosť, či je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé, musí súd skúmať ex offo. Identifikácia miery úspechu sa meriava podľa obsahu návrhu na začatie konania z hľadiska petitu návrhu na začatie konania. V týchto konaniach je možné identifikovať procesný úspech vzhľadom na skutočnosť, že už z povahy veci v zásade vyplýva vznik určitého skutkového a právneho nesúladu, ktorého vyriešenie má podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Pokiaľ matka žiadala v konaní o určenie otcovstva identifikovať muža, ktorého možno považovať za otca dieťaťa, pričom v meritórnom rozhodnutí bol tento určený za otca dieťaťa, možno hovoriť o jej plnom úspechu.

15. Z návrhu na začatie konania vyplýva, že navrhovateľka si náhradu trov konania uplatnila. Pred začatím konania sa navrhovateľka skontaktovala s otcom, ktorý nemal ochotu riešiť situáciu mimosúdne a odkázal navrhovateľke, aby sa obrátila na súd, v dôsledku čoho možno presumovať, že otec chcel, aby autoritatívne rozhodol súd, ergo objektívne spôsobil vznik trov, ktoré musela navrhovateľka vynaložiť. Ani samotná skutočnosť, že otec až na súde urobil súhlasné vyhlásenie s matkou dieťaťa, že je jeho otcom objektívne nemôže automaticky znamenať nepriznanie náhrady trov konania matke a to práve vzhľadom na správanie otca. Otec vo svojej podstate zavinil, že trovy konania museli vzniknúť a tieto nespočívali len v zaplatenom súdnom poplatku, ale aj v trovách právneho zastúpenia. V tejto súvislosti súd nevyhnutne poukazuje na zásadu rozumného a spravodlivého usporiadania vzťahov účastníkov (strán) sporu. Otec, ktorého otcovstvo v konaní bolo určené, bol v konaní pasívny, neposkytoval súčinnosť, keďže ani na opakované výzvy nepredložil doklady o jeho majetkových pomeroch, práve z dôvodu jeho správania súd musel predvolať svedkov, aby ozrejmili jeho majetkové pomery, pričom takéto jeho správanie nemalo žiaden racionálny základ, keďže súd aj tak prihliadol na jeho príjem z jeho predchádzajúceho výhodnejšieho zamestnania, ktorého sa vzdal bez dôležitého dôvodu. Inak povedané, vykonanie dokazovania prostredníctvom výsluchu svedkov z dôvodu absencie súčinnosti splniť si zákonom uložené povinnosti malo za následok vznik ďalších trov, ktoré by v prípade, ak by si otec v konaní splnil súdom uložené povinnosti ani nevznikli. Podľa názoru súdu, ani samotné určenie vyživovacej povinnosti až od podania návrhu, čo otec považoval celkom určite za jeho „víťazstvo“ nemôže predstavovať takú objektívnu okolnosť, majúcu výnimočný charakter hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania navrhovateľke. Z komplexného pohľadu bola práve navrhovateľka jednoznačne úspešná v konaní, pretože k určeniu otcovstva k maloletej W. v konaní prišlo, a od otca možno spravodlivo a legitímne požadovať, aby zaplatil náhradu trov konania navrhovateľke (matke dieťaťa), a to aj s poukazom, že táto je na predĺženej rodičovskej dovolenke, z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu

dieťaťa, čo takisto má nepriaznivý dopad na ekonomickú situáciu navrhovateľky. Táto skutočnosť ohľadne sociálnej situácie navrhovateľky však rozhodujúca nebola, pretože súd predovšetkým prihliadal na to, ako si v konaní počínal otec, ako poskytoval súdu potrebnú súčinnosť, aké bolo jeho správanie v priebehu konania, zohľadňujúc aj mieru potreby vykonania rozsiahlejšieho dokazovania zavineného z prejavu vôle otca. Súd tak považoval za spravodlivé, ale aj správne, aby priznal náhradu trov konania navrhovateľke voči otcovi.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.